

فصل بیست و چهارم

عمران شهری

مقدمه

آمارهای ارائه شده در این فصل مربوط به تأسیسات و تجهیزات عمرانی شهرهای استان یزد در زمینه کشتارگاه، میداین میوه و تره‌بار، آرامستان، فضای سبز، پارک‌های عمومی، وسایل حمل زباله و ... می‌باشد. آمارهای فوق که توسط شهرداری‌های استان به روش ثبتی تهیه می‌شود از طریق شهرداری‌ها تهیه و در این فصل ارائه شده است.

تعاریف و مفاهیم

زباله: هرگونه مواد جامد یا نیمه جامد غیرقابل استفاده که ناشی از فعالیت‌های اجتماعی و تولیدی خانگی، کشاورزی و صنعتی باشد و از روند فعالیت‌های مذکور خارج شده باشد، زباله نامیده می‌شود. مواد مزبور حتی اگر قابل بازیافت باشند باز هم در شمول چنین تعریفی قرار می‌گیرند.

تقسیم‌بندی فضای سبز (انواع کاربری فضای سبز)

پارک شهری: وسعت این پارک‌ها از یک هکتار به بالا می‌باشد. منطقه شهری بخشی از شهر است با ساختمان‌های همگن و خدمات لازم برای زیست جمعیت اسکان یافته در آن‌ها. عملکرد پارک‌های منطقه‌ای شهری عبارت است از ایجاد تنوع و فاصله

بین ساختمان‌های عادی شهری و تمرکز فضای سبز بین آن‌ها جهت تغییر طبیعی هوای آلوده در جایی که تراکم جمعیت بیش‌تر و ساختمان‌ها فشرده‌تر باشند، پارک‌های منطقه‌ای شهری به عنوان یک چشم‌انداز سبز اهمیت و نقش موثری پیدا می‌کند. این پارک‌ها دارای زمین بازی برای گروه‌های مختلف سنی، بخش‌هایی برای استراحت خردسالان و بزرگسالان و سایر خدمات عمومی است.

لازم به ذکر است پارک‌های شهری به دو گروه توده درختکاری و توده غیر درختکاری تقسیم می‌شود.

پارک محله‌ای: پارک‌هایی با وسعت کم و قابلیت دسترسی زیاد که بیش‌تر به صورت پیاده می‌باشند. استفاده‌کنندگان این پارک‌ها را خردسالان و افراد مسن تشکیل می‌دهند. تجهیزات این گونه پارک‌ها نیز در این جمعیت برنامه‌ریزی می‌شوند. پارک‌های عمومی محله‌ای در داخل شهرها به طور معمول بیش از یک هکتار گسترش ندارند. معمولاً تجهیزات پارک‌ها عبارتند از: زمین بازی برای کودکان زیر ده سال، بخش‌های اختصاص یافته برای استراحت، کف‌پوش چمنی و تعدادی درخت سایه‌انداز. لازم به ذکر است

پارک‌های محله‌ای به دو گروه توده درختکاری و توده غیردرختکاری تقسیم می‌شود.

پارک همسایگی: فضاهای سبز زیر ۱۵۰۰ متر مربع که شامل امکانات تأسیسات رفاهی و مبلمان شهری باشد که پارک‌های همسایگی به دو گروه توده درختکاری و توده غیردرختکاری تقسیم می‌شود. این نوع پارک‌ها در رابطه مستقیم با واحدهای مسکونی قرار دارند و به عنوان یک فضای نیمه‌خصوصی در مجتمع‌های مسکونی یا در کنار گذرهای ارتباطی و یا فضاهای خطی و متمرکز واحدهای مسکونی واقع می‌شوند.

پارک‌های جنگلی: به پارک‌هایی گفته می‌شود که در حاشیه شهر باشند و حداقل امکانات و مبلمان شهری و گیاهان پوششی به ویژه چمن را دارا هستند. عموماً کاربری شهری نداشته و بیش‌تر تأثیرات زیست محیطی دارند.

رفیوژ خیابان: قطعات فضای سبز درون خیابان‌ها به صورت پیوسته و طولی که مسیر ترافیکی را از هم جدا می‌کند (فاصله بین پیاده‌رو و سواره‌رو و همچنین فاصله بین دو سواره‌رو) که شامل: الف) گذر زیر ۱۲ متر ب) گذر بالای ۱۲ متر ج) اتوبان شهری (۱- باند حفاظتی اطراف بزرگراه‌ها و ۲- رفیوژهای اتوبان) و د) خیابان (۱- بدون رفیوژ میانی و ۲- با رفیوژ میانی (۱- رفیوژ خاص (تعدادی از رفیوژها که به خاطر عرض زیاد دارای معبر پیاده‌رو یا باند دوچرخه می‌باشند و بیش از یک قطعه باشد) و ۲- شامل یک قطعه فضای سبز باشد). لازم به ذکر است رفیوژهای خیابان به دو گروه الف) توده درختکاری و ب) توده غیردرختکاری تقسیم می‌شود.

قطعات پراکنده فضای سبز: فضاهای سبزی که فاقد امکانات تأسیسات رفاهی و مبلمان شهری باشد که شامل (۱- توده درختکاری ۲- توده غیردرختکاری)

- در مورد فضاهای سبز که از جنس سطح دو بعدی نمی‌باشد، نظیر احداث دیواره‌های سبز و یا توسعه‌های مربوط به بام سبز که گاهی در روی سطح سخت برخی از قطعات فضای سبز ایجاد می‌شود، می‌بایست مساحت این قسم از قطعات فضای سبز به صورت زیر مجموعه‌ای از همان قطعه ذکر شود. همچنین این‌گونه فضاهای سبز که در خارج از قطعات موجود فضای سبز باشد (از نوع توسعه سطحی احداث) خود شامل شماره قطعه جدیدی می‌باشد.

کمربند سبز: برای تعیین حدود شهر، کنترل گسترش شهر، جلوگیری از رشد بی‌رویه و به هم خوردن تناسب ساخت مورفولوژی شهر ایجاد می‌شوند. کمربندهای سبز در روند پویای شهر، ممکن است نقش اولیه خود را از دست بدهند، ولی نقش بالقوه آن‌ها به عنوان فضای سبز تعادل‌بخش و تفرجگاه شهری و شاخص زنده جهت تشخیص روند شهر پا برجا می‌ماند. ساخت این کمربندها در پیرامون شهرها نقش‌های زیر را ایفا می‌کند:

- جلوگیری از انهدام زمین‌های قابل کشت در حومه در اثر گسترش شهرها.
- تصفیه و تلطیف هوای شهر و غربال‌بادهای ورودی شهر.
- جلوگیری از گسترش بی‌رویه شهر بهره‌برداری اقتصادی با بازدهی مفید از سرمایه‌گذاری انجام شده.

وسعت فضای سبز شهری استان در سال ۱۳۹۸، ۱۹۵۶ هکتار است.

کشتارگاه: کشتارگاه مکانی است برای انجام ذبح قانونی و بهداشتی احشام که توسط شهرداری با رعایت کلیه اصول بهداشتی احداث گردیده است. پس از ذبح لاشه توسط نماینده بهداشت مورد معاینه قرار گرفته و بعد از تأیید با وسایل نقلیه مخصوص جهت حمل، تحویل قصابی‌های سطح شهر می‌گردد.

آرامستان: محلی است محصور که طبق نقشه مصوب شهرداری‌ها، خیابان‌بندی و درخت‌کاری و گل‌کاری شده و مطابق اصول بهداشت برای متوفیانی که به امانت گذارده می‌شود، ساخته می‌شود. این محل باید دارای اتاق‌های متعدد جهت مشایعین، گورکنان و گذاردن متوفیان باشد و تمام اوقات لوازم دفن از قبیل آهک، آجر و غیره موجود باشد.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۸، تعداد ۲۱ شهرداری در ۱۰ شهرستان استان مشغول به فعالیت هستند. در این سال تعداد ۸ کشتارگاه دام در سطح استان وجود دارد.

تعداد ایستگاه‌های شهری آتش‌نشانی شهرهای استان برابر ۳۴ ایستگاه می‌باشد.

در سال ۱۳۹۸، تعداد خودروهای حمل زباله ۱۲۸ و میزان زباله حمل شده توسط این خودروها در سطح شهرهای استان، ۲۱۳۸۶۳ تن است.

در سال ۱۳۹۸، تعداد ۷۲ آرامستان تحت پوشش شهرداری‌های استان وجود داشته که وسعت آن‌ها، ۳۰۰۱۶۵۵ متر مربع است.

۱-۲۴- خدمات شهری: ۱۳۹۸

میدان میوه و تره بار		تعداد ایستگاه‌های آتش‌نشانی ^(۲)	کشتارگاه			شهر
وسعت (متر مربع)	تعداد		متوسط کشتار روزانه		تعداد	
			دام سنگین ^(۱) (رأس - نفر)	دام سبک ^(۱) (رأس)		
۰	۰	۱	۱	۱۵	۱	ابركوه.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	احمدآباد.....
۰	۰	۲	۶	۵۵	۱	اردكان.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	اشكذر.....
۰	۰	۱	۲	۱۳	۱	بافقی.....
۰	۰	۰	۰	۰	۰	بفروبیہ.....
۰	۰	۱	۳	۱۸	۱	بہاباد.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	تفت.....
۴۵۰۰	۱	۱	۰	۰	۰	حمیدیا.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	خضرآباد.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	زارچ.....
۱۱۰۰۰۰	۱	۰	۰	۰	۰	شاهدیہ.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	عقدا.....
۰	۰	۱	۳	۲۸	۱	مروست.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	مہردشت.....
۰	۰	۲	۰	۰	۰	مہریز.....
۰	۰	۳	۲	۲۰	۱	میبد.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	ندوشن.....
۰	۰	۱	۰	۰	۰	نیر.....
۰	۰	۱	۴	۳۰	۱	ہرات.....
۵۰۰۰۰۰	۱	۱۲	۶	۱۹۱	۱	یزد.....

۱-۲۴- خدمات شهری: ۱۳۹۸ (دنباله)

شهر	حمل زباله		وسعت فضای سبز شهری (هکتار)	پارک‌های عمومی		ارامستان	
	تعداد خودرو	زباله حمل شده در سال (تن)		تعداد	وسعت (مترمربع)	تعداد	وسعت (مترمربع)
ابرکوه.....	۸	۷۰۰۰	۴۴/۰	۷۹۴۰۰	۱۱	۸۲۰۰	۱
احمدآباد.....	۱	۱۳۴۵	۴/۵	۲۴۹۲۵	۶	۱۱۵۰۰	۱
اردکان.....	۸	۲۰۱۶۰	۱۵۰/۰	۷۱۴۹۰۰	۵۲	۵۷۳۰۰	۲
اشکذر.....	۳	۵۵۸۰	۹۵/۰	۴۰۰۰۰۰	۷	۴۱۳۲۷	۳
بافق.....	۸	۹۱۲۵	۶۹/۰	۲۶۱۴۸۴	۶	۱۱۰۰۰۰	۱
بفروویه.....	۲	۱۲۷۸	۲/۶	۹۶۰۰	۳	۱۲۸۰۰	۱
بهباد.....	۳	۵۱۰۰	۶۳/۰	۴۴۰۰۰	۹	۴۰۰۰۰	۱
تفت.....	۴	۳۶۶۰	۹۶/۰	۱۳۴۰۰۰	۱۷	۱۴۵۰۰۰	۱۰
حمیدیا.....	۷	۸۶۷۶	۵۲/۰	۳۳۴۰۰۰	۳۰	۱۳۳۶۰	۲
خضرآباد ^(۳)	۰	۱۶	۱/۱	۳۹۰۰	۱	۴۲۰۰	۱
زارچ.....	۳	۵۰۰۰	۷۵/۰	۶۶۰۰۰	۱۳	۲۰۰۰۰	۲
شاهدیه.....	۲	۳۷۰۰	۷۸/۰	۱۱۳۰۰۰	۱۸	۱۵۰۰۰	۲
عقدا.....	۱	۳۷۰	۶/۰	۱۲۰۰۰	۸	۱۰۰۰۰	۱
مروست.....	۲	۷۵۰۰	۲۸/۱	۸۰۰۰۰	۵	۳۰۰۰	۱
مهردشت.....	۱	۱۱۱۰	۹/۴	۴۱۸۷۰	۳	۴۴۳۴۰	۴
مهریز.....	۵	۶۰۰۰	۴۹/۳	۱۶۸۷۰۰	۱۶	۹۴۸۰۰	۶
میبد.....	۸	۱۴۶۰۰	۱۸۳/۱	۶۹۷۰۰۰	۳۳	۸۰۰۰۰	۱۲
ندوشن.....	۳	۴۰۰۰	۲۱/۰	۷۵۰۰۰	۶	۳۰۰۰	۲
نیر.....	۲	۱۲۰۰	۱۴/۰	۲۰۰۰۰	۷	۳۰۰۰۰	۴
هرات.....	۲	۴۶۵۰	۳۴/۵	۲۵۰۰۰	۷	۱۰۰۰۰	۱
یزد.....	۵۵	۱۰۳۷۹۳	۸۸۰/۰	۲۷۸۵۴۴۳	۲۶۹	۲۲۴۷۸۲۸	۱۴

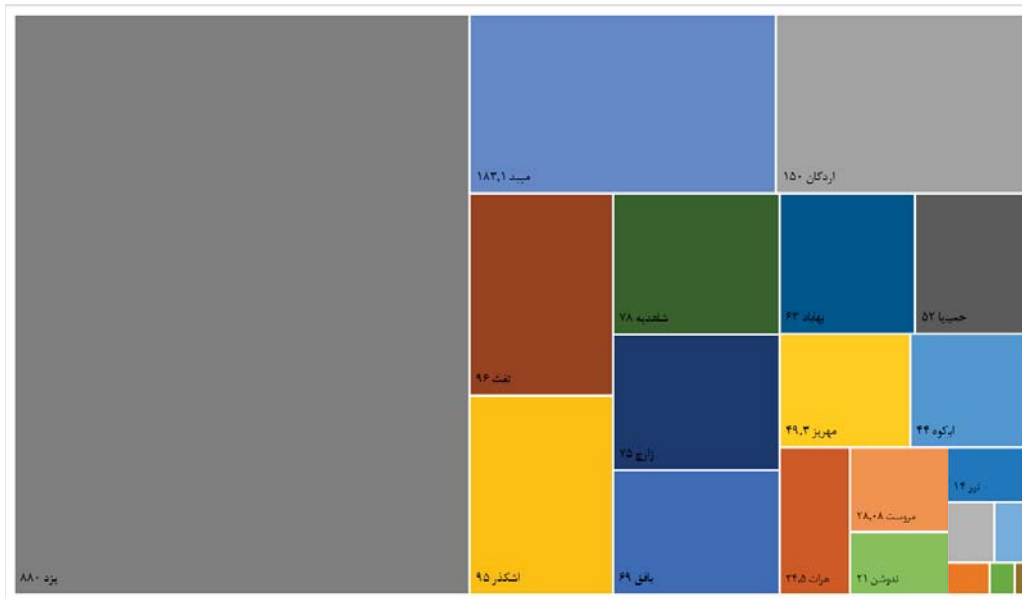
(۱) دام سبک شامل گوسفند و بز و دام سنگین شامل گاو، گاو میش و شتر است.

(۲) یک ایستگاه آتش نشانی در منطقه حمیدیا قرار دارد که توسط شهرداری یزد مدیریت می‌شود.

(۳) زباله‌های حمل شده در خضرآباد به صورت دستی جایجا می‌گردد.

مأخذ- شهرداری‌های استان یزد

۲۴-۱- وسعت فضای سبز شهری ایجاد شده توسط خدمات شهری شهرداری‌های استان یزد: ۱۳۹۸ (هکتار)

منبع: جدول ۱-۲۴

۲-۲۴- مشخصات ایستگاه‌های آتش نشانی در شهر یزد

تعداد ناوگان عملیاتی هر ایستگاه	متوسط زمان رسیدن به محل حادثه	تعداد نیروی آتش نشان	سطح پوشش ایستگاه (هکتار)	جمعیت زیر پوشش	منطقه	سال و نام ایستگاه
-	-	-	-	-	-۱۳۸۰
-	-	-	-	-	-۱۳۸۵
۲۵	۷/۰	۱۱۹۱۳۹۰
۳۲	۴/۰۴	۱۳۳۱۳۹۴
۴۶	۴/۰	۱۵۸۱۳۹۵
۴۸	۴/۰۷	۱۵۵۱۳۹۶
۴۸	۴/۱	۱۵۳۱۳۹۷
۴۵	۳/۴	۱۵۱۱۳۹۸
۵	...	۱۴	۲ شماره ۱
۳	...	۱۵	۳ شماره ۲ ^(۱)
۳	...	۱۵	۲ شماره ۳ ^(۲)
۲	...	۱۲	۱ شماره ۴ ^(۳)
۷	...	۱۸	۲ شماره ۵
۳	...	۱۲	۲ شماره ۶
۳	...	۱۴	۳ شماره ۷
۵	...	۱۲	۱ شماره ۸
۵	...	۱۵	۳ شماره ۹
۵	...	۱۲	۱ شماره ۱۰
۲	...	۶	۱ شماره ۱۳
۲	...	۶	۲ شماره ۱۴ ^(۴)

(۱) ایستگاه شماره ۲ مشترک با شهرداری حمیدیا

(۲) ایستگاه شماره ۳ مشترک با شهرداری شاهدیه

(۳) ایستگاه شماره ۴ خارج از محدوده شهری (شهرک صنعتی)

(۴) ایستگاه شماره ۱۴ در اوایل سال ۱۳۹۸ راه‌اندازی شده است.

مأخذ - سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری یزد

۳-۲۴- مقایسه توزیع فراوانی آتش سوزی ها و حوادث به تفکیک ایستگاه های آتش نشانی در شهر یزد

سال و نام ایستگاه	منطقه	تعداد حوادث	تعداد آتش سوزی
.....۱۳۸۰	-	-	-
.....۱۳۸۵	-	-	-
.....۱۳۹۰	...	۷۶۳	۱۵۰۷
.....۱۳۹۴	...	۱۳۸۲	۱۷۷۶
.....۱۳۹۵	...	۱۴۹۳	۱۷۲۶
.....۱۳۹۶	...	۱۵۷۴	۱۹۸۰
.....۱۳۹۷	...	۱۶۱۳	۱۷۵۶
..... ۱۳۹۸	...	۱۶۴۵	۱۸۲۲
.....شماره ۱	۲	۲۰۹	۲۰۳
.....شماره ۲ ^(۱)	۳	۲۱۰	۳۰۱
.....شماره ۳ ^(۲)	۲	۱۰۳	۱۴۹
.....شماره ۴ ^(۳)	۱	۴۵	۵۴
.....شماره ۵	۲	۱۸۲	۲۱۶
.....شماره ۶	۲	۱۱۷	۷۱
.....شماره ۷	۳	۱۰۷	۲۱۱
.....شماره ۸	۱	۲۰۰	۲۸۱
.....شماره ۹	۳	۲۳۰	۱۴۹
.....شماره ۱۰	۱	۱۱۵	۷۴
.....شماره ۱۳	۱	۸۷	۸۰
.....شماره ۱۴ ^(۴)	۲	۴۰	۳۳

(۱) ایستگاه شماره ۲ مشترک با شهرداری حمیدیا

(۲) ایستگاه شماره ۳ مشترک با شهرداری شاهدیه

(۳) ایستگاه شماره ۴ خارج از محدوده شهری (شهرک صنعتی)

(۴) ایستگاه شماره ۱۴ در اوایل سال ۱۳۹۸ راه اندازی شده است.

مأخذ - سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری یزد

۴-۲۴- زباله حمل شده خانگی به تفکیک مناطق پنج گانه شهرداری یزد، حمیدیا و شاهدیه^(۱)

سال و مناطق	پسماند حمل شده خانگی (تن)
.....۱۳۸۰	-
.....۱۳۸۵	-
.....۱۳۹۰	۱۱۵۹۰۳
.....۱۳۹۴	۱۱۵۸۸۶
.....۱۳۹۵	۱۲۲۶۴۷
.....۱۳۹۶	۱۲۶۰۷۶
.....۱۳۹۷	۱۲۱۳۷۳
..... ^(۲) ۱۳۹۸	۱۱۷۵۲۶
..... منطقه ۱	۲۲۴۶۲
..... منطقه ۲	۲۳۲۴۷
..... منطقه ۳	۱۷۴۹۹
..... منطقه ۴	۲۳۳۶۳
..... منطقه ۵	۱۷۰۳۸
..... حمیدیا	۷۶۸۲
..... حوزه استحفاظی	۴۴۴۶
..... شاهدیه	۱۶۰۵

(۱) مناطق ۴ و ۵ در سه ماهه آخر سال ۱۳۹۶ و منطقه شاهدیه در شش ماهه آخر سال ۱۳۹۶ به مناطق شهرداری اضافه گردیده است.

(۲) اختلاف در سرجمع سال ۱۳۹۸ به این دلیل است که بخش خصوصی و مراکز پر زباله طرف قرارداد و شهروندان به صورت مستقیم پسماند خود را به محل دفع انتقال می‌دهند .
مأخذ- مدیریت پسماند شهرداری یزد

۵-۲۴- وضعیت فضای سبز شهر یزد (متر مربع)

سال و مناطق	مساحت کل فضای سبز	پارک شهری		پارک محلی		پارک همسایگی	
		تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت
.....۱۳۹۰
.....۱۳۹۴	۷۲۰۹۲۷۳	۶۵	۲۱۱۲۳۰۰	۱۲۲	۳۸۳۸۷۲	۶۲	۳۷۵۰۱
.....۱۳۹۵	۸۳۲۹۵۷۳	۶۸	۲۱۹۶۱۷۰	۱۲۳	۳۹۱۸۷۲	۶۲	۳۷۵۰۱
.....۱۳۹۶	۸۵۲۵۷۷۳	۷۰	۲۲۲۰۴۷۰	۱۲۸	۴۰۸۵۷۲	۶۲	۳۷۵۰۱
.....۱۳۹۷	۸۷۰۶۷۷۳	۷۱	۲۲۷۹۴۷۰	۱۳۰	۴۱۱۳۷۲	۶۳	۳۷۵۰۱
.....۱۳۹۸	۸۷۹۹۸۵۱	۷۲	۲۳۱۹۴۷۰	۱۳۳	۴۲۷۱۷۲	۶۴	۳۸۸۰۱

سال و مناطق	قطعات پراکنده فضای سبز		مساحت انهار	مساحت رفیوژ، جزیره ترافیکی و میدان	مساحت کمربند سبز
	تعداد	مساحت			
.....۱۳۹۰
.....۱۳۹۴	۴۶	۴۰۰۰۰	...	۱۷۸۵۰۰۰	...
.....۱۳۹۵	۴۶	۴۰۰۰۰	...	۱۸۱۳۴۳۰	...
.....۱۳۹۶	۴۶	۴۰۰۰۰	...	۱۸۸۸۶۳۰	...
.....۱۳۹۷	۴۶	۴۰۰۰۰	...	۱۹۳۱۸۳۰	...
.....۱۳۹۸	۴۹	۴۲۲۰۰	...	۱۹۴۱۰۳۰	...

سال و مناطق	مساحت پارک جنگلی	مساحت بام دیوار و بالکن	مساحت اماکن و باغات نیمه دولتی	مساحت آرامستانها ^(۱)	مساحت باغات احیا و اماکن خصوصی
.....۱۳۹۰
.....۱۳۹۴	۲۸۵۰۶۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	...
.....۱۳۹۵	۳۸۵۰۶۰۰	۱۹۵۰۰۰۰	...
.....۱۳۹۶	۳۹۳۰۶۰۰	۱۹۵۰۰۰۰	...
.....۱۳۹۷	۴۰۰۶۶۰۰	۲۲۴۷۷۲۸	...
.....۱۳۹۸	۴۰۳۱۱۷۸	۲۲۴۷۸۲۸	...

(۱) مساحت آرامستانها از سال ۱۳۹۷ به بعد مربوط به همه آرامستانها و سالهای قبل صرفاً مربوط به مجموعه خلدیرین شهر یزد است.
مأخذ- شهرداری یزد